

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY ÓRA 2.00 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

A német válaszjegyzék Wilsonnak

Berlin, október 19. A Wilsonnak szóló német jegyzék szövegét végleg megállapították és ma fogják közölni a szövetségtanács külügyi albizottságával és a birodalmi gyűlési pártok vezérével. A jegyzék tartalma a következő:

A német kormány őszinte sajnálatának ad kifejezést a „Leister” elsüllyesztése miatt és kijelenti, hogy intézkedés történt, hogy az ilyesmi többé ne fordulhasson elő. A tenger-utattjáró-harcot beszünteti és csak a cirkáló-háborút folytatja tovább. A német kormány emlékezteti Wilsont arra, hogy a birodalmi gyűlés elé alkotmánymódosító javaslatot terjesztett, melyhez a népképviselőt többsége is hozzájárult. A reform lényege az, hogy a jövőben felelőtlen tényezők nem dönthetnek a

háború és béke kérdésében, hanem csak a német nép az ő törvényes képviselője útján. A megszállott területek kiürítésére vonatkozólag kijelenti a német kormány, hogy a megszállott részeket kész kiüríteni, de Wilson vegye tekintetbe az ilyen nagy hadsereg visszavonásával járó technikai nehézségeket. Végezetül nagyon határozott hangon utal a jegyzék arra, hogy az egész német nép elutasítja azt a gondolatot, hogy egy meggyalázó békének aláírja magát.

Berlin, október 19. Németország válaszában elküldése Wilson jegyzékére ismét hálasztási szöveget, miután a hadi kabinetnek újból meg kellett azt tárgyalnia. Valószínű, hogy holnap juttatják el Svájcba, Wilsonnak való továbbítás végett.

Wilson visszavonja a hadsereget, ha Franciaország nem enged

Kopenhága, október 19. Az amerikai újságok azt jelentik, hogy Wilson az esetben, ha a kormányok, különösen Franciaország, az ismert 14 pont alapján vonakodnék a központi hatalmakkal békét kötni, kész arra, hogy ezekkel különbéket kössön és az amerikai csapatokat azonnal hazarendelje Franciaországból.

Wilson nyilatkozott a magyar nemzet függetlenségének és önrendelkezésének elismeréséről?

Budapest, október 19. Egyik fővárosi újság közli berni tudósítójától a következő szenzációs hírt:

Bern, október 12. Washingtonból épen most érkezett távirat alapján jelenthetem: Wilson hivatalos nyilatkozatot adott ki a magyar nemzet függetlenségének és önrendelkezési jogának elismeréséről. A nyilatkozat ezeket mondja:

„Ausztriának és Magyarországnak az Egyesült Államokban élő népei között a legutóbbi időkben azt a hírt terjesztették, mintha az elnök egyes népek rovására akarná a szlávoknak tett igazságos ígéréteit megvalósítani. Ez helytelen föltételezés, mert az elnök a világ összes népeinek igazságára törekszik és kijelenti, hogy az utóbbi időben tévesen aposztrofált magyar kérdésben ugyanezen szempontok vezetnek. A magyar nép is, mint a többi más nép, önrendelkezéssel állapíthatja meg demokratikus irányu jövőjét és a békeszerződésben valamennyi fél biztosítani fogja a magyar nemzet függetlenségét, önrendelkezését és történelmileg is elismerhető határvonalainak sértetlenségét.”

Az amerikai magyar lapok különkiadásban jelentették ezt az eseményt, amelynek híre óriási lelkesedést keltett az amerikai magyarok között, akik elhatározták, hogy nagyszabású tüntetést rendeznek Wilson mellett.

Bern, október 19. A „Newyork Herald” jelenti október 12-én: Wilson fogadta az amerikai magyarság küldöttségét, amelynek a következőket mondta:

— Amennyiben rajtam és a szövetségeseken áll, Magyarországgal sem fog igazságtalanság történni. Hiszen a magyar kérdés megoldásában épen a magyar népnek kívánjuk adni a legfontosabb szerepet. Még vagyok győződve, hogy a magyar emigránsok legközelebb már egy szabad hazába költözhetnek vissza és értékesíteni fogják ama tapasztalatokat, amelyeket Amerikában szereztek.

Hindenburg megtiltotta a rombolásokat

Amsterdam, október 19. A „Vaterland” című hági újság a következőket jelenti: Itt a következő dróttalan táviratot fogták föl:

A NYUGATI FRONT ÖSSZES HADSEREGPARANCSNOKAINAK

Mégegyszer utalok az általam a főszállásmesterrel ismételt kiadott parancsokra, hogy a megszállott területek kiürítésénél főleg csak olyan rombolásokat szabad eszközölni, amelyeket a harci cselekmények szükségessé tesznek.

Hindenburg.

Kedden lesz a birodalmi gyűlés

Berlin, október 19. A keddre összehívott birodalmi ülés napirendjén a szövetségtanács által már elhatározott és már ismertetett alkotmánymódosítások lesznek.

Az egységes Poroszország

Berlin, október 19. A „Vossische Zeitung” jelenti: Az országgyűlés tagjai a szociálisták kivételével együttes nyilatkozatot fognak beterjeszteni a képviselőház plenáris ülésére, amelyben ünnepélyes formában kinyilatkoztatják Poroszország keleti tartományainak oszthatatlanságát.

A franciák nem akarnak revancheot

— A francia kamara ülése —

Páris, október 19. A Havas-ügynökség jelenti: A kamara terme és a karzatok ma zsúfolásig megteltek. Valamennyi miniszter megjelent. Dechanel elnök beszédében, amelytől folytonosan megújuló tetszés kísért, bejelentette, hogy Lille, Ostende, Brügge és Douai fölszabadult. Kifejezte ama reményét, hogy Franciaországot, Belgiumot és Elzász-Lotharingiát hamarosan el fogja hagyni az utolsó német katona is. Hálával és elismeréssel adózott a francia katonáknak, a szövetségeseiknek, Albert királynak, a megszállott területek lakosságának, végül mindazoknak, a kik életüket áldozták az igazságért.

Clemenceau miniszterelnök bejelentette, hogy a csata tovább tart. Abban a pillanatban, amikor az ülésterembe lépett, táviratot kapott, amelyben közlik vele, hogy Roubay és Tourcoing fölszabadult.

A képviselők itt fölláttak és élénk tetszésüknek adtak kifejezést.

Clemenceau miniszterelnök: A győzelemmel a legnagyobb remény nyílik meg. A mi kötelességünk gondoskodni arról, hogy ez a remény, amelyért a franciák legjobbjainak vére omlott, a kormány, a kamara és az egész francia nép által megvalósíttassék. — Mi jogainkért küzdünk és egész jogunkat akarjuk szükséges biztosításával annak, hogy a harszás nem tér vissza. Ebből a jogból a magunk részéről nem csinálunk revancheot a múltak szorongatásáért. Ez a jog: a sza-

URANIA

Ma, vasárnap

október 20.

HERVÉ operettje, eredeti zenével

Nebántsvirág

Filmoperette

5 felvonásban.

Főszereplő:

Lóth Illa.

Előadások kezdete:

3, 5, 7 és 9 órákor.

APOLLO

Ma, vasárnap

október 20.

Várkonyi Mihály

főszereplésével

A SZERZETES

France Aristide regénye

4 felvonásban.

Előadások kezdete

3, 5, 7 és 9 órákor.

ARANY BÉKA MOZI

Ma vasárnap

október 20.

Nordisk műsor!

A tévedt nő

egy bakott leány törté-

nete 4 felvonásban.

Arpádudvaros című

vígjáték.

Fenn a hegyeken

természetű felvétel.

Előadások kezdete:

3, 5, 7 és 9 órákor.

badság, amely katonáink személye utján épen most tiport le a földre minden zsarnokságot. Hogy mit csinálunk e jogunkkal, az mindekelőtt az egész francia élet niből föllállítása minden téren. Azért pedig szükséges, hogy Franciaország felszabadítása az egész emberiség felszabadítása legyen.

A kamara elhatározta, hogy mindkét beszédét plakátiroztatja.

Fölbontották a francia-angol gazdasági szerződést

Bern, október 19. A Temps jelenti Londonból: Franciaország gazdasági szerződését, amelyet Angliával kötött, fölbontotta.

Anglia és Magyarország nem tárgyalt Svájcban

Rotterdam, október 19. Az angol külügyminisztérium közli, hogy semmi alapjuk sincs ama híreszteléseknek, hogy Svájcban vagy más országokban angol és magyar államférfiak közt tárgyalások folynak.

Bern, október 19. Andrassy Gyula gróf, valamint a berni angol követség nyilatkozatot tesznek közzé: amelyben kijelentik, hogy egy mással semmiféle tárgyalást nem folytatnak.

Bulgáriából szovjet-köztársaság lesz?

Pétervár, október 19. A Pravda értesítése szerint Bulgáriában a forradalmi köztársaság kikiáltása elkerülhetetlen. — A párisi szerb követség közlése szerint két héten belül eldől, hogy Bulgáriából szovjet-köztársaság lesz-e.

Önrendelkezési jogot követelnek a tótok

A képviselőház ülése

Budapest, október 19.

Simontsits Elemér alelnök féltizenegykor nyitotta meg az ülést.

Novák János napirend előtt személyes kérdésben szólal föl, miután Tisza István gróf őt tegnapi beszédében megsértette.

Tisza István gróf kijelenti, hogy ez akaratlanul történt és az eset fölött sajnálkozását fejezi ki.

Szabó István (nagyatádi) kijelenti, hogy amennyiben az általános béke lehetetlenné vált, azonnal meg kell kötni a különbékét. — Követeli, hogy a nagybirtokokat a hadiárva és rokkantak javára sajátítsák ki. Pártja nevében határozati javaslatot nyújt be, amelyben követeli Magyarország teljes függetlenségét, külön külügyminiszterrel, aki azonnal kezdje meg a béketárgyalásokat, mert a Németországgal kötött szövetség Ausztria átalakulása folytán semmivé vált.

Joriga Nándor fölolvassa a szlovák nemzeti tanács deklarációját, amelyben elmondja, hogy az elnyomott tót nemzet követeli a teljes önrendelkezési jogot s a béketárgyaláson követelik, hogy a szlovák érdekeket külön képviselő védje meg.

Ezután tót nyelven folytatja a deklaráció fölolvását, mire óriási zaja tör ki.

Az elnök többször figyelmezteti, hogy magyarul folytassa a deklaráció fölolvását.

Joriga Nándor: Tekintettel arra, hogy nem engedik saját anyanyelvén beszélni, kénytelen magyar nyelven folytatni. Önrendelkezési jogot követel a magyar, román, germán és izraelita nemzetek részére is. Kijelenti végül, hogy a szlovák népnek Károlyi politikája sem kell. (Nagy zaja.)

Az elnök napirendi indítvány tesz. — A legközelebbi ülés kedden legyen, amikor délután 9 órától délután 2 óráig és délután 4 órától este 8 óráig tárgyalják Károlyi Mihály gróf, Apponyi Albert gróf és Ráth Endre indítványait. Szerdán az indemnitási javaslat

tárgyalására térnek át. Az ülések 8 órásk lesznek.

A képviselőház az előterjesztésekhez hozzájárult, mire az ülés 2 óra után véget ért.

A Szent László-kollégium ösztöndíjai

Lindenberger János dr. az egyetemi ifjuságért

A tudományos művelődés értékének teljes átérzését és az egyetemi ifjuság lelkes szeretetét bizonyító ösztöndíj-pályázatot közölnek velünk, amely nagy arányaival kellemesen lep meg mindenkit, aki az ország kulturális értékét becsülni tudja.

Lindenberger János dr., Debrecen városi katolikus plébánosa, mint a Szent László-kollégium intéző bizottságának elnöke, nyolcezer korona ösztöndíjat hirdet erre a tanévre egyetemünk hallgatóinak.

A Szent László-kollégium egészen új intézmény. Csak 1915-ben alapították néhány egyetemi tanárral a debreceni katolikus egyházközség vezetői. De a szép hivatása teljes átérzésében erőteljesen lendülő és nagyszabású alapítványokkal gazdagodó intézménynek már eddigi működése is sok rokonszenvet és megbecsülést biztosított; így legutóbb az a ténye, hogy a nyári tanulmányi szakadásra érkezett katonai hallgatóknak felekezeti különbségre tekintet nélkül, nagyarányú támogatást nyújtott.

Az új tanévben — minthogy a háborus lakásviszonyok a természetbeni ellátást megnehezítik — csak kevés számú ifjút láthat el lakással az intézmény. Annál impozánsabb a 10 szép ösztöndíj, amelynek meghirdetése elsősorban Lindenberger János dr.-nak már itt léte alatt is fényesen meg bizonyított szociális és kulturális érzékét dicséri.

Külön fel kell még hívniuk a figyelmet a pályázat két pontjára, mint követendő példára. Az egyik pont a háborus szolgálatok és veszteségek komoly értékelése; a másik az a kikötés, hogy az ösztöndíjas ifjaknak hónapról hónapra számot kell adniok tanulmányi köteleességeik komoly teljesítéséről.

Az ösztöndíj-pályázat egyébként a következő:

Ösztöndíj-pályázat!

A debreceni Szent László-kollégium intéző bizottsága az 1918—19. tanévre 10, egyenként 800 (Nyolcszáz) koronás ösztöndíjra pályázatot hirdet.

A pályázatban részt vehet a debreceni m. kir. tudományegyetem minden erkölcsi kifogás alá nem eső, szegénysorsu, szorgalmas és jó előmeneteli római katolikus (latin vagy görög szert.) hallgatója. Az ösztöndíj odaítélésénél előnyben részesül az, aki a háboruban önmaga, vagy akinek atyja vagy több fivére harctéri szolgálatot teljesített, vagy aki a háború folytán valamely súlyos hátrányt szenvedett.

Az ösztöndíj annál, aki az egyetemnek az egész tanéven át hallgatója, az egész 1918—19. tanévre szól; aki csak félévre vétetik fel, azt a 800 korona aránylagos része illeti.

Az ösztöndíjas az ösztöndíjat a folyó évi október hó 1-től kezdődő előzetes havi 100 koronás részletekben a „Teréziánus” (Varga-utca 5.) pénztáránál veheti fel szabályszerű nyugta ellenében. A nyugtán az e célból felkért egyetemi tanár uraknak igazolni kell, hogy az ösztöndíjas az előadásokat szorgalmasan látogatja és tanulmányi köteleességeinek minden tekintetben eleget tesz.

Aki tanév közben az egyetemről bármely okból (pl. a tanulmányi szabadság lejárta folytán) távozik, vagy az adományozás feltételeinek többé meg nem felel, az a további havi részletekre minden igényét elveszti. Az ösztöndíjaknak ekként felszabaduló részleteit az intéző bizottság a II. félévben és a pótfélévben tanulmányi szabadságra érkező ifjaknak adományozza.

A pályázati kérvényeket érettségi bizonyítvánnyal és lecke-könyvvel, valamint vagyontalansági bizonyítvánnyal és esetleg a szükséges katonai okiratokkal felszerelve, a Szent László-kollégium intéző bizottságához címetten, a folyó év október hó 25. napjáig az illetékes tudománykarok szíves véleménynyilvánítása végett a kari dékán urakhoz kell benyújtani.

Debrecen, 1918. évi október hó 18. Dr. Lindenberger János prépost-kanonok, plébános, a Szent László-kollégium intéző bizottságának elnöke.

Egy debreczeni kereskedő tragikus halála

Bor helyett marókállt ivott

Megdöbbentő körülmények között vesztette életét Debrecen egyik közismert kereskedője, Schuschitzky János szénmagy-kereskedő. Az életerős, munkás férfi halálos tévedés áldozata lett: tévedésből marószódát ivott és a mérég megölte.

Schuschitzky János tegnap délben otthon egy pohár bort kért, mert nagyon szomjas volt. Leánya kiment az éléskamrába és az épen ott tartózkodó cselédet utasította, hogy vigyen be egy üveg bort. A cseléd-leány a polcra le is emelt egy boros üveget és azt bevitte Schuschitzkynek, aki föltöltött abból egy pohárral és a pohár tartalmát felhajtotta, a nélkül, hogy megnézte volna, mit töltött a pohárba. Abban az üvegben pedig, amelyet a cseléd az asztalra tett, nem bor, hanem a mosáshoz előkészített főlhígított marókáll volt. — A tévedést az okozta, hogy ez a maró folyadék épen olyan üvegben volt, mint a borok s ugyancsak az éléskamrában a polcon tartották.

A mérég természetesen azonnal hatni kezdett, Schuschitzky rettetetes fájdalmak lepték meg. A háziak azonnal orvost hívtak, aki el is követett mindent a beteg megmentésére, azonban minden mentési kísérlet hiábavalónak bizonyult, a szerencsétlen ember estére irtózatossá kinoktatva meghalt.

Schuschitzky János tragikus halála általános, mély részvétet és sajnálkozást keltett. Mindenki mint vasszorgalmu, fáradhatatlan munkásságú embert ismerte, aki udvarias modorával csak barátokat és tisztelőket szerzett magának. Igen jószívű ember volt, aki a jótékonyág terén is sokat áldozott. Nevét és adományait mindenütt és mindenkor ott találhattuk és különösen a szegény gyermekek fölruházásában vett mindig tevékenyen részt.

Haláláról családja a következő közszelentést adta ki:

„Schuschitzky Jánosné szül. Schiffer Katalin mint özvegye, Lenke férjezett Langer Imréné férjével, Béla (harctéren), Elza, valamint nevelt fia Bolgár Ignác (harctéren) nevével szül. Ausch Melaniával, mint gyermekei, mély fájdalommal, megtörtén jelenik, hogy imádott férje, édes apjuk, illetve apósuk: Schuschitzky János szénmagy-kereskedő folyó hó 18-án este 10 órakor hirtelen jobblétre szenderült. Felejthetetlen szeretett halottunk földi maradványait f. hó 21-én, vasárnap délután fél négy órakor fogjuk a Szent Anna-utca 7. számú lakásunkból örök nyugvóhelyére kísélni. Áldott emléket mindörökké szeretettel fogjuk megőrizni.

Mindazon jóbarátaink és ösmé-
rőseink, kik felejthetetlen drága Bandink
elvezte fölötti fájdalmunkban rész-
vétökkel kerestek föl, fogadják ezen-
nel hálás köszönetünket.

Szabó Henrik és családja

hiszik, hogy a monarchia kilelé ezután is egy-séges marad és a béketárgyalásokon egy képviselője lesz, de Magyarország külön magyar tanácsadót rendel mellé. Az önálló magyar hadsereg föllállítását is a háboru utánra tervezik és most a hadsereg kettéválasztása tekintetében csak királyi deklarációról lehet szó. Hír szerint Szurmay Sándor báró ennek előkészítése végett utazott tegnap éjjel Bécsbe.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

VASÁRNAP: Délután: Falurossza, operett.
Este: Ripp van Winkle.

HÉTFŐ: Tiszavirág, operett. A) bérlet.

KEDD: Tiszavirág, B) bérlet.

SZERDA: Tiszavirág, C) bérlet.

CSÜTÖRTÖK: Márványmenyasszony, operett. A) bérlet.

PÉNTEK: Tavasz, operett. B) bérlet.

SZOMBAT: Délután: Hófehérke és a hét törpe, Gyermekelőadás. — Este: Ördög, vigjáték. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: Rab Mátyás, operett.
Este: A vén bakancsos és fia a huszár.

Vigszínház

VASÁRNAP: Délután: Ördög, vigjáték. —
Este: Tiszavirág.

HÉTFŐ: Lyon Lea, színmű.

KEDD: Egy szegény ifju története, dráma.

SZERDA: Csodagyermek, bohózat, Ujdon-ság, Piros színlap.

CSÜTÖRTÖK: Csodagyermek, Piros színlap.

PÉNTEK: A vén bakancsos és fia a huszár.

SZOMBAT: Délután: Lyon Lea, színmű. —
Este: Tavasz, operett.

VASÁRNAP: Délután: Egy szegény ifju története, dráma. —
Este: Tavasz, operett.

Vasárnapi előadások. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színházban vasárnap délután a legszebb magyar népszínmű, a Falurossza, este Plaqueet regényes nagy operettje, a Ripp van Winkle kerül színre. — A Vigszínházban délután mérsékelt helyárrakkal Molnár Ferenc vigjátéka, az Ördög, este a rendkívül nagy sikert aratott Tiszavirág, operett kerül színre Honthy Hanna fellépésével.

Lyon Lea. (A színházi iroda jelentése.) A debreceni közönség egyik legkedveltebb színdarabját, a Lyon Leát, hozza színre a színtársulat hoinap, hétfőn, a Vigszínházban. A népszerű színmű iránt természetesen nagy az érdeklődés. — Főbb szerepeket játszanak Verő Márta, Ladányi Imre, Oláh Ferenc és László Gyula.

Hétfőn a Csokonai-színházban. (A színházi iroda jelentése.) Hétfőn A) bérletben a rendkívül nagy sikert aratott Tiszavirág operett kerül színre a Csokonai-színházban.

Csodagyermek. (A színházi iroda jelentése.) Kacagnivaló pompás piros színlapos bohózatra készül a vigjátéki személyzet. — „Csodagyermek” a címe ennek a rendkívül sikerű újdon-ságnak, mely szerdán és csütörtökön kerül színre a Vigszínházban.

Egy szegény ifju története. (A színházi iroda jelentése.) Romantikus, hájos színmű ez a darab, mely kedden lesz a Vigszínház műsorán.

Henny Porten hétfőn az Urániában A vér bosszuért kiált című érdekfeszítő négyfelvonásos drámában játsza Henny Porten kedvenc művésznök a főszerepet.

Nordisk műsor hétfőn az Appolloban. sláger vigjáték „Az arany szív” az Appollo Gunnar Tolures főszereplésével egy Nordisk hétfői műsorának fanypontja, a másik sláger A művész házasság című 3 felvonásos dráma, melynek tárgya a művész világban játszik.

Hétfőtől kezdve a mozgósínházakban két előadás 5—7-ig és 9—11-ig. A köben eső két óra alatt a színházakban nincs előadás.

Az Arany Bika moziban vasárnap „A tévedt nő” című dráma Nordisk film lesz bemutatva, mérsékelt helyárrakkal.

Értesítés. A debreceni mozgósínházak ezen célra épínyén, nem olyanok, mint kevés kivétellel a budapestiek, hanem tágasak, magasak, jól szellőztek. A falvakban és községekben, hol színházak nincsenek, — az ugynevezett spanyol betegség jobban terjed, mint a nagyvárosokban, — viszont a mozgósínházak állandó látogatói és személyzete között hála Istennek ez a betegség elő sem fordult. Mindazonáltal a közönség minden rétegének teljes megnyugtatására, tul-zott óvatosságból az egészségügyi bizottság intenióinak legteljesebben megfelelve, — az egyes előadások között szüneteket fognak a mozgósínházak tartani és ez alatt kitakarították és ki szellőztetik a mozgósínházakat, úgy hogy a közönség mindig teljesen új és tiszta levegőt talál és a legkisebb aggodalom nélkül irányíthatja figyelmét a nemese szórakoztató filmekre. **Orvosilag általánosan elősmert igen fontos tényező ilyen esetekben a nagy közönség kedélyállapotának ápolása, hangulatának frissen tartása, a szorongó érzések elűzése. Ezt a fontos célt fogják legteljesebb hígénival megoldani a mozgósínházak.** Hétköznapokon az előadás 5 órakor kezdődik és bár a kitakarításra és teljes szellőztetésre a motoros szellőztetővel egy negyed óra is elegendő volna, — de hogy a közönség által kedvelt 9 órai kezdetet megtarthassák, — hétköznapokon 7 órától 9-ig szünetes és 0-kor kezdődik a második előadás. Vasárnapokon 3—5-ig előadás, 5—6-ig szünet, 6—8-ig előadás, 8—9-ig szünet, 9—11-ig előadás.

Mindekit érdekel a Színházi Figaró új száma.

A Csokonai-kör ügyei

Tüdös János dr. emléke — A Csokonai-kör pályázata — A felolvasó-szezon előkészítése

A Csokonai-kör, városunk egyetlen, előkelő irodalmi egyesülete, tegnap délután tartotta választmányi ülését Géressy Kálmán elnökle alatt, melyen jelen voltak Szántó Sámuel dr., Körösi Kálmán dr., Csűrös Ferenc dr., Gál Zoltán dr., Pap Károly dr., Czipott György, Pálffy József, Csurka István, Szathmáry Zoltán, Zoltai Lajos, Boldizsár Kálmán dr., R. Kiss István. Az előadói tisztelet Kardos Albert dr. töltötte be.

Géressy Kálmán elnök kegyeletes szép szavakban emlékszik meg Tüdös János dr. körí főtitkárnak, majd alelnökének elhunytáról. Illusztris tagja volt a körnek s kiváló érdemeit jegyzőkönyvileg örökíti meg a választmány. A kör egyébként gyászjelentést adott ki, a ravatalra szánt koszorút megváltotta, a családhoz részvétíratot intézett.

A titkár bemutatja a Lőkóvits Artur irodalmi alapítványának alapító-levelét, mely szerint a nemeslelkű adakozó 5000 korona alapítványt tesz szépirodalmi munkák jutalmazására, a Csokonai-kör kezelésében és pályatátelei mellett.

A választmány köszönettel s hálás elismeréssel veszi tudomásul a szép alapítványt. Az alapítvány kamataiból már 1919-ben egy 300 koronás pályadíjat tűz ki. Ugyancsak köszönettel veszi Kardos Samu dr. 100 koronás adományát is a Csokonai-kör javára.

Elhatározta a választmány, hogy az idei felolvasó-üléseket is Csokonai születésnapjának évfordulóján, november 17-én kezdi meg. A téli felolvasó-ülésekre a főváros és Debrecen legkiválóbb írói vesznek részt.

A titkár jelent a Csokonai-színház drámai pályázatáról. A Heltai-féle pályázat ez évre drámai műre hirdettetett meg. — Hat színdarab érkezett be a pályadíjra, amelyek most vannak elbírálás alatt.

A Komlóssy-féle pályadíjra (400 korona) ismét nem érkezett be pályázat. A pályázatot újból kiírja a kör.

A kör anyagi ügyei a legiobb stádiumban vannak. Ujabbán 37 alapító-tag lépett be a Csokonai-körbe 1750 korona alapító-tagsággal; rendes tagja 531 van a körnek. A tagdi-

jak rendszeren folynak be. A kör a nyolc hadi-kölesőre összesen 100,000 koronát jegyzett.

A kör üdvözölte az Eperjesi-kört, Beöthy Zsoltot jubileumuk alkalmából, résztvevett Lé-vay József temetésén küldöttségileg.

HIREK

A közönséghez!

A régebbi idő óta és folyton emelkedő anyagárak mellett újabbán a papír ára egész váratlanul és rendkívüli mértékben a tizen-kétszeresére emelkedett fel.

A lapok előállításának különben is folyton szaporodó és horribilis költségei mellett erre a nagy teherre Magyarország összes lapjai az előfizetési és hirdetési árak emelésében keresnek mérsékelt fedezetet.

Ennek folytán a debreceni lapok előfizetési ára máttól kezdve

egy hóra 5 korona,

negyed évre 15 korona,

míg az egyes példányok ára husz fillér, a vasárnapi számé pedig harminc fillér lesz.

Debreczeni Ujság,
Debreczeni Független Ujság,
A Hirlap.

A lapok előállításának minden szellemi és technikai tényezője annyira megiragult csak a legutóbbi hónapok, sőt hetek alatt is, hogy azok előállítása a máig volt árak mellett teljes lehetetlenség. Ugy a szellemi, mint a technikai részben dolgozók bérei, a lapki-hordók díjai, a festék, papír, olaj, egyszóval minden eszköz és anyag ára olyan ugrásszerűen emelkedett, hogy a lapok nem térhetek ki többé — saját existenciájuk veszélyeztetése nélkül a — áraik emelése elől. A közönség, amelyet fokozott igyekezettel és szeretettel szolgálunk ki, kényszerhelyzetünket meg fogja érteni s nem vonja meg tám-gatását és megbecsülő szeretetét tőlünk.

Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, e hó 20-án tartandó istentiszteletek rendje: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Ujhelyi Jenő vallásánár, délután 2 órakor kátét magyaráz Konrad Zoltán segédlelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Konrad Zoltán segédlelkész, 11 órakor Nemes István segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Popp Kálmán segédlelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Zih Sándor lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Uray Sándor lelkész; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Molnár Ferenc segédlelkész; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Nemes István segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál Kovács János hitoktató lelkész.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. — Délután 5 órakor ima.

Szabadságidő meghosszabbítása. A katonai ügyosztály közli a honvédelmi miniszter 26,568. elnöki 2. számú rendelete alapján, hogy a német nyugati hadszíntérről szabadságolt azon legénységi egyéneknek, akiknek szabadságolási igazolványuk 11. pontja szerint október 14-től bezárólag október hó 28-ig terjedő időközben kellene bevonulniok, 14 napi szabadság-meghosszabbítás engedélyeztetik, ezeknek tehát a megparancsolt bevonulási nap után 14 nappal kell szolgálati helyükre bevonulniok;

— A kir. iroda közli: születeli lázas vari tanácsos talos értesíté az óhajítása, meg a darab lása festőilá vari kíséretb fog venni. A óra tájban ér egy számítja és szobozló s a vonat ut időt igénybe.

A király tudvalevőleg temp.ombá is meg lesz nyi természetesen o Jegyeket díjt képen: A rei házi hivatalb tozók Veress tanítók Hatva hatóságok, h pöki hivatalb órától. A jeg dor lelkész i

— Nagy dalról és me sítások és B ián közreadt széki jegyző alkalmával a doktortá, a s Mint most e felel meg a aki valóban járványban, ségi állapot

— A jár nap megalak tainak végre reggel rendk intézkedést íránt. Az el meg. Az orv Kálmán dr. í séggel Csák távirati felte vesző orv dekében: B dr., Szell K Forbat H. E. mndó Ervin linger Gyöz Lajos dr., E dr., Kovács és Horváth

— Surá ién, hogy e törtém vissz rány i Sár melye s be gálati fogsá nyi képvisel derman n modása tely tékot is hel badlábra be felebbezte a recem ki. biüntetótaná adva, kimo badlábra be zést el is r is nyert.

— Fata kedelmi m 14-től kezd szág terüle csakis a N talya (Bud által kiállt szabad. A lenül a Né

— **A király fogadtatása.** A városi sajtóiroda közli: A király fogadtatásának előkészületei lázasan folynak. Márk Endre udvari tanácsos polgármesterhez tegnap hivatalos értesítés érkezett, hogy a királynak az az óhajta, hogy az udvar részéről jelenjék meg a darabont testőrség is, aminek főlvonulása festői látványt fog nyújtani. Így az udvari kíséretben a darabont testőrség is részt fog venni. A király szerdán, 23-án egy 10 óra tájban érkezik a város falai közé, miután úgy számítják, hogy a püspökladányi, kabai és szoboszlói küldöttségek rövid fogadtatása s a vonat utja másfél óránál nem vesz több időt igénybe.

A király debreceni látogatása alkalmával tudvalevőleg el fog menni a református nagytemplomba is. Ez alkalomból a nagytemplom meg lesz nyitva a közönség számára is. Természetesen oda csak jeggyel lehet belépni. — Jegyeket díjtalanul lehet kapni a következőképpen: A református presbiterek a ref. egyházi hivatalban, a kollégium kötelékébe tartozók Veress István dr. igazgatónál, a ref. tanítók Hatvány József igazgatónál, az egyes hatóságok, hivatalok, testületek a ref. püspöki hivatalban, mindenütt hétfőn reggel 9 órától. A jegyek ügyét egységesen Uray Sándor lelkész intézi.

— **Nagy Zoltán nem halt meg.** Több oldalról és megbízható helyről beküldött tudósítások és Budapestről nyert értesülés alapján közreadtuk, hogy Nagy Zoltán törvényszéki jegyző, akit épen a király látogatása alkalmával avattak volna sub auspiciis regis doktorrá, a spanyol betegség áldozata lett. — Mint most örömmel értesülünk, e hír nem felel meg a valóságnak, mert Nagy Zoltán, aki valóban súlyos betegen feküdt spanyol járványban, már túl van a veszélyen s egészségi állapota javulóban van.

— **A járványkórház megnyitása.** A tegnap megalakult járvány-bizottság határozatainak végrehajtása érdekében a tanács ma reggel rendkívüli tanácsulást tartott, amelyen intézkedést tett a járványkórház megnyitása iránt. Az élelmezés kérdését házilag oldják meg. Az orvosi felügyeleti teendőket Tüdős Kálmán dr. főorvos látja el, a gondnoki tisztességgel Csáki Amáliát bízták meg. Egyben távirati felterjesztést küldött a tanács a következő orvosok haladéktalan felmentése érdekében: Berényi István dr., Tamássy Géza dr., Széll Kálmán dr., Hutiray József dr., Forbat H. Ernő dr., Pauchly Géza dr., Szigmond Ervin dr., Báthory Sándor dr., Strellinger Győző dr., Grósz Pál dr., Brunner Lajos dr., Balogh Artur dr., Fischer Artur dr., Kovács László dr., Berencsy Zoltán dr. és Horváth Artur dr.

— **Surányi Sándor.** Megírtuk annak idején, hogy egy debreceni katonai intézetnél történt visszaélések kapcsán, amelyekbe Surányi Sándor debreceni vendéglős személye is beiekerült, a vizsgálóbíró öt vizsgálati fogságba helyezte. A vádtanács Surányi képviselői, Körösi Kálmán dr. és Liedermann Henrik dr. ügyvédek felfolyamodása folytán, akik 50,000 korona biztosítékot is helyeztek letétbe, kimondta a szabadlábra helyezést, azonban az ügyész megfélebbezte a határozatot, mire az ügy a debreceni kir. ítélőtáblához került, amelynek büntetőtanácsa a felfolyamodásnak helyt adva, kimondta, hogy Surányi Sándor szabadlábra helyezendő és a szabadlábra helyezést el is rendelte, ami azonnal végrehajtást is nyert.

— **Fatalpu papucsek szállítása.** A kereskedelmi minisztérium rendelete alapján e hó 14-től kezdődőleg fatalpu papucseket az ország területén kívül eső helyre szállítani csak a Népruházati Bizottság bõripari osztálya (Budapest, VI., Vilmos császár-ut 43.) által kiállítandó szállítási igazolvány mellett szabad. A szállítási igazolványokat közvetlenül a Népruházati Bizottságtól kell kérni.

— **Felhívás a reáliskola tanulóhoz.** Felhívom a reáliskola tanulóit, vegyenek részt a tanuló ifjuságnak a király Ófelsége előtti hódolatában. Akik részt akarnak venni, jelenjenek meg f. hó 22-én kedden d. u. 3 órakor a kollégium udvarán, ahol próbát fogunk tartani. Debrecenben, 1918 okt. 19. A debreceni állami főreáliskola igazgatósága.

— **Szociálista népgyűlés a békéért.** Megírtuk, hogy a városi tanács a városháza udvarát átengedte a debreceni szociáldemokrata pártnak népgyűlés tartására, amelyen a népgyűlés a béke és Magyarország területi integritása mellett akar állást foglalni. A gyűlés összehívásáról a szociáldemokrata párt a következő felhívást bocsátotta ki:

Munkások! Polgárok! Debrecen népe!

A világegés, az emberiség és minden kultúra rombadöntése megszűnés előtt áll! Itt az idő, csak akarat kell hozzá, hogy a világ szenvedő népe visszakapja azt a békét, amelyet megzavarni ő maga soha nem akart.

Nem elég azonban az, hogy a béke csak átmeneti legyen, hanem annak örök időkre biztosítva kell lenni. Ennek előfeltétele, különösen Magyarországon, az, hogy ez országban élő legszélesebb néposztályok érdekeit is felölelő teljes demokrácia teremtesék. E nélkül csak hazug jelszavak azok, a melyeket az ország ugyanazon kormányfőfiai, akik akár közvetve, akár közvetlenül okozói voltak a világháborúnak; a békére vezető utként hangoztatnak.

Magyarország népének e történelmi pillanatokban cselekednie kell, ha nem akarjuk, hogy ez ország darabokra szedve kerüljön ki e borzasztó mérkőzésből!

Ez ügyben f. hó 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza udvarán népgyűlést tartunk. Legyen ott mindenki, aki igazán akarja, hogy Magyarország sokat szenvedett népe a békés fejlődés útján, független ország lakója lehessen. — Testvéri üdvözléssel a szociáldemokrata párt végrehajtó-bizottsága.

— **Koszorúmegváltás.** Király Imre lakatosmester Veréb Lajos elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén a rokkant katonák javára 30 koronát adományozott, melyet köszönettel nyugtáz Csapó főpénztáros.

— **Homoki fajúborok** Wespriény Zoltán termelése, ismert kiváló misőségekben kaphatók *Csanak József* keresz. részv.-társaságnál.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be: Horváth Gyula—Gyuricska Juliánna, Hegedüs László—Nagy Mária. — Házasságot kötöttek: Náncs István—Bakos-Eszter, ifj. Katona Lajos—Horváth Irén, Sztrénka Nándor—Dancsó Etelka, Nemes Pál—Szabó Juliánna, Kovács Miklós—Piacsek Mária, Sónyák Miklós—Kotrány Juliánna, Antal Bálint—Szabó Juliánna.

Minden külön értesítés helyett.

Schuschitzky Jánosné szül. **Schiffer Katalin**, mint özvegye, **Lenke** férjezett **Langer Imréné** férjével, **Béla** (harcstéren), **Elsa**, valamint nevelt fia **Bolgár Ignác** (harcstéren) nejevel szül. **Ausch Melaniával**, mint gyermekei, mély fájdalommal megtörtén jelentik, hogy imádott férje, édes apjuk, illetve apósuk

Schuschitzky János

szémmagykereskedő

folgyó hó 18-án este 10 órakor hirtelen jobblétre szenderült.

Felejtéhetetlen szeretett halottunk földimáradványait f. hó 21-én vasárnap délután 1/2 órakor fogjuk a Szent Anna-utca 7. számú lakásunkból örök nyughelyére kísérni.

Áldott emléket mindörökké szeretettel fogjuk megőrizni.

— **A borárok és a vendéglősök.** Az ország sajtója a borárok rohamos zuhanásától és az érdekeltek panaszkiáltásaitól hangos. Azt már megírtuk, hogy a borárok mai állása nem felel meg az igazi helyzetnek és kétségtelen, hogy az árak ismét emelkedni fognak, ha nem is 7—8 koronára, mint ahogyan a bor ára három hét előtt állt, de annyira mindenesetre, hogy arányban álljon a termelés költségeivel. Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy a vendéglősök és a kereskedők egyáltalán nem vesznek tudomást a borárok süllyedéséről. A kurtakorcsmákban is 12 koronát fizetnek egy liter vinkóért, míg az éttermekben 16—18 korona egy liter bor. A vendéglősök azt állítják, hogy azt a bort, amit mérnek, még nem az új árak szerint vették. Ez természetes is, mert hiszen az áresés az új bort érte, amde a nyarutó óta felemelkedett magas árak ugyancsak az új borra vonatkoznak. A tavaly vásárolt borokért 3—4 koronát fizettek a vendéglősök és ennek árát emelték, amikor a spekuláció felverte az árakat. Most, hogy leestek az árak, nem követik a spekuláció nyomait. Semmi esetre sem ártana, ha az illetékes hatóságok több figyelemmel lennének a vendéglői árak iránt, mert itt a legtipikusabb ártulhajtrásról van szó.

— **Felhívás.** Azon t. szülőket, akiknek gyermekei az ágost. hitv. ev. elemi iskolába járnak és gyermekeiknek megengedik, hogy a királyi felségeknek benmutassák a többi iskolák növendékeivel együttes hódolatukat, arra kérem, hogy kedden okt. 22-én d. u. 2 1/2 órakor küldjék fel iskolánkba, hogy az előzetes próbán részt vehessenek. Materny Lajos, iskolaszéki elnök.

— **Sovány sertések beszerzése.** A minisztérium 4182 számú rendeletével elrendelte, hogy ezután 20 kilogramot meghaladó sovány sertést csak a hatóság által kiállított vásárlási igazolvánnyal lehet vásárolni. A vásárlási igazolványokat a közlelmezési ügyosztály (Piac-ut 9.) adja ki, azonban csak azok részére, akik sertéshúszalásra engedélyt kaptak. Tenyésztési célokra vásárlási igazolvány ugyanott szerezhető be 5 darabig, 5 darabon felül pedig a vármegyei gazdasági felügyelőtől. Köszükségleti célokra 10 darabig a közlelmezési ügyosztály, azonfelül pedig a földmívelésügyi minisztérium adja ki a vásárlási engedélyt. Járlatlevelek átírása új tulajdonos nevére csak szabályszerűen kiállított vásárlási igazolvány alapján eszközölhető. A tulajdonos a sovány sertést csakis annak adhatja el, akinek szabályszerű vásárlási igazolványa van.

— **A „Déli Hírlap” még mindig 12 fillér.**
— **Ha vaggon tábori lap Oroszországból.** Azok a magyar családok, melyeknek orosz hadifogságban szülődtött valamely hozzátartozójuk, tavaly július óta kétségbeesetten tapasztalták, hogy elmaradt a fogoly magyarok postája. Most egyszerre hat vaggon levél érkezett Oroszországból Magyarországra és ez a nagy szállítmány 1917. óta elmaradt irásokból áll. Az akkori bizonytalan állapotok mellett nem továbbították Oroszországból a leveleket, míg most egyszerre érkeztek meg ezek az elmaradt irások.

— **Értesítés.** Értesítem a Köztisztviselők Háborus Konyhakert-Egyesületének tagjait, hogy az eperkert területen levő terményeket a lehető legrövidebben szedessék fel és szállíttassák el haza, mert a terület egy részének felszabadulásával a környékbeli lakosság abban a hitben él, hogy az u. n. tarlózás e földterületen már szabad és az alkalmazott esősz legnagyobb gondossága sem tudja megakadályozni a még esetleg ott levő termények elvitelét. Október 25-én túl a terület őrzéséről különben sem gondoskodhatunk. A köntösgáti területen levő termények október 31-ig lesznek elszállítandók, ez időn túl a területek őrzéséről ott sem történik gondoskodás. Debrecen, 1918. október 19-én. — Dr. Miszti Károly tb. aljegyző, fogalmazó, mint a Köztisztviselők Háborus Konyhakert-Egyesületének jegyzője.

— **A kormány zár alá vette a szőlőörkölyt.** A hivatalos lap legutóbbi száma kormányrendeletet közöl, amellyel az idei termelésből származó szőlő- és borókatörköly zár alá kerül. A zár alá vett törkölyt, amely-

